

1908
N:o 6

**HUONESISUSTUKSIA
RAKENNUSTAIDETTA
MAALAUSTA JA KUVAN-
◇◇◇◇ VEISTOA ◇◇◇◇
TAIDETEOLLISUUTTA**

7:s
vuosikerta

**Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä**

kuparista, messingistä,
bronsista, raudasta,
kristallista, porsliinista
ja fajansista

**G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
— HELSINGISSÄ. —**

TOIMITUS:

**EINO SCHRODERUS, VIETTI NYKÄNEN
TYYNE KOLINEN y. m. y. m.**

Toimituspaikka: Alpertink. 20. puh. 5594.
Konttori: Huvilakatu 5, puh. 644. • Posti-
osoite: Suomen Teollisuuslehden Kotitaide.
Tilaushinta 9 mk. • Ilmestyy 12 num. vuo-
dessa vähintään 30 kuvallitteen seuraamana.

5 Herman Lindell 5

ERITYISLIIKE

Taiteilija- ja
Piiustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 Helsinki. 5

Hennebique Rautabetonia, R. P. HEINRICH.

Sähköosoite: Heinrich. Helsinki Pohj. Esplanadink. 27. Puhelin 44 57.

Tekee täydellisesti tulenkestäviä Rautabetongirakenteita omien systeemien ja muiden nykyaikaisten ja koeteltujen rakentamismetodien mukaan.

Kokonaisia paperi- ja selluloosatehtaita, puuhiomoita, höyrysahoja y. m. Turpiinilaitoksia

Kouluihin, sairashuoneisiin, asuntoihin y. m. kaksinkertaisia kolvia täytteineen tai ilman.

Suomen suurin

Kateaineiden erikoisliike,

ammattilaitoisine johtajineen katto-, tiili-, liuska-, Heinrichin reformikatto, puusementtikatto y. m. rakenteissa.

Suomessa rakennettu:

Tirkkosen liikepalatsi, Tampere.
Lauritsalan höyrysahe, Lauritsala.
Porvoon selluloosatehdas, Tolksio.
Kansakoulurakennus, Helsinki.
Luteril. evankelilyhdistys, Helsinki.
Nokian Osakeyhtiö, Nokia.
Helsingin kaup. työväen asuntoja.
Punkaharjun asematalo.
Kansakoulurakennus Kotkassa
y. m., y. m.

Saksalaisten ja itävaltalaisien

Münchenin Pyrofugontlaitosten

haaraosasto.

„Pyrofogont“ lattiat (valmistettu yli 500,000 m²) terveydellisessä suhteessa paraita konlujen, sairaaloiden, asuinrakennusten y. m. lattioita.

Palkittua työtä.

Paraita suosituksia.

RUBEROID

PARAS KATTO- JA ERISTYSHUOPA.

Ruberoidi pysyy ehdottomasti vedenpitävänä!

Ruberoidi kestää aina ilman vaikutukset!

Ruberoidista ei paahtavimmassakaan helteessä tipu mitään; tämän kautta pysyy puhtaus aina ja kattokourut eivät likau!

Ruberoidi on hajutonta, alasvaluvaa sadevettä voidaan käyttää talouteen!

Ruberoidia ei kattamisen jälkeen sivellä. On olemassa kattoja, jotka ovat värillä sivelemättä pysyneet 11 vuotta vedenpitävinä!

Ruberoidia voidaan laskea sekä kaltevaan, makaavaan että pystyasentoon!

Ruberoidi korvaa alallaan halpuudessa ja hyvydessä puusementin, eristää erinomaisesti vettä, lämpöä ja kylmää, ja tarvitsee sen lisäksi pienen painonsa takia (1 m² = 2 kg) hyvin köykäiset kattotuolit!

Ruberoidi on taipuvaa, niin että muuri- ja piippusaumat voidaan sillä peittää!

Ruberoidi voidaan maalata tavallisella öljyvärillä!

Ruberoidiin ei väkevätäkään hapot, lipeät ja kaasut vaikuta! Veturien ja savupiippujen rikkipitoiset höyryt eivät sen vuoksi sitä syövytä!

Ruberoidia siihen kuuluvine lisäaineineen sekä neuvoja ja selityksiä saadaan liikkeeltä.

OSCAR FRANCK & C:o.

Ruberoidiseuran m. b. H. Hamburg tuotteiden yksinmyyjä Suomessa.

P. Esplanadinkatu 27.

HELSINKI.

Puhelin 5096.

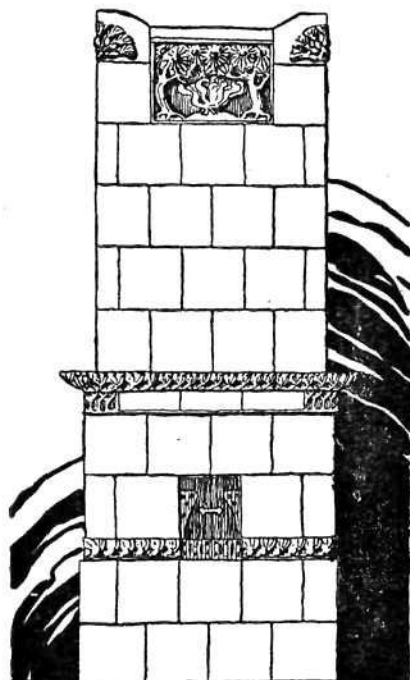
R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista kulta- ja hopeasepäntöitä.

Ilmoittakaa
Kotitaiteessa!

Turun Kaakeli- Tehdas

myy halvimmalla aivan uusmallisia kotimaisten arkkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia sekä saleja että ruokasaleja ja jokapäiväishuoneita varten.

Näyttelyvarasto
Helsingissä,
Iso Roobertinkatu 25

Taidetakomo KORU

Schroderus & Nykänen.

Valmistaa lamppuja, lybyjä, kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, hönkaluja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.
Arkkitehti.

WIETTI NYKÄNEN.
Arkkitehti.

Ludvigink. 5. P. 46 88. TAKOMO Pietarink. 14. P. 53 48.

TALVIMAISEMA.

AKSELI GALLÉN-KALELA.

TAULUJEN KEHYKSISTÄ.

aksalaisessa aikakauskirjassa Innen-Dekoration kirjoittaa eräs W. Michel mieltäkiinnittävällä tavalla ylipäänsä kehyksien vaikutuksesta, tapahtuipa se sitten vapaassa luonnossa, elämässä tai suorastaan maalauksissa. Hän kirjoittaa seuraavaan tapaan:

Täytyy ennenkaikkea mainita, että kehykset eivät ole olemassa ainoastaan taideteoksia varten, vaan että niitä löytyy myöskin luonnossa ja jokapäiväisessä elämässä. Kaunispiirteisen naisen muotoa ympäröi hiuskehys, eikä suotta olekaan naiset kautta kaikkien aikojen panneet suurta

huolta saadakseen selville, mikä hiussovmittelu parhaiten soveutuisi heidän kasvonpiirteisiinsä. Jos joku henkilö näyttäytyy jossakin oven tai ikkunan muodostamassa kehyksessä, niin antaa tämä sille enemmän suloa ja merkitystä. Jokainen on huomannut, että talo, joka on tumman rinteen partaalla tai korkeiden honkien siimeksessä, vaikuttaa monin verroin kauniimmalta siinä, kun että se seisoi yksin keskellä lakeutta; että romanttinen seutu vanhan linnan huippukaari ikkunasta katsottuna, vaikuttaa paljon elävämmiin, kuin jos katsoisimme sitä joltakin kukkulalta. Jos katsoo kahden vierekkäin seisovan puunrungon lomasta, niiden rajoittamaa luontoa, niin vaikuttaa yksinkertaisinkin aihe, oli se sitten niittypolku, puro tai kaukainen tölli, kaksinverroin hauskemmalta. Puistikoissa ja

metsissä esiintyy usein lehtikehyksien rajoittamina, ikäänkuin diorama-kuvia, joissa voi nähdä jonkun yksinäisen tornin, linnanraunion, kaupunkikuvan, kymmentä kertaa suuremmalla nautinnolla. Sanalla sanoen: myöskin luonnonkuvissa on kehyksillä arvaamattoman suuri merkitys.

On vain kysymys siitä, mihinkä perustuu kehyksien suuri merkitys luonnossa. Luonnontutkija Ratzel on sitä mieltä, että se rajoittaa, yhdistää ja että sen esteettinen vaikutus johtuu siitä, että silmää miellyttää kaikki mikä on rajoitettua: »Was Form und Grenzen hat, so dass wir es fest, auch mit den Augen, fassen und messen können, befriedigt uns. Kehykset sitovat esiintyvän ilmiön, ja saattavat sen samalla asettomana ja kesytettyinä käsiimme. Paitsi tätä kokoonvetävää puolta, vaikuttaa kehys luonnonkuvissa muullakin tavalla. Ei ole yhdentekevää, miten kehys rajoittaa maisemansa. Maisemakuvalla on omat viiva-, ryhmä- ja väriarvonsa ja kehyksen tehtävänä on antaa enemmän voimaa ja pontta näille arvoille. Se on juuri tässä suhteessa, kun sillä on sama tehtävä kun taulun kehyksilläkin.

Minkätähden panemme ylipäänsä taulumme kehyksiin? Jos on kysymyksessä ainoastaan rajoittaminen, niin eihän sitä kuvissa lainkaan tarvitseisi; sillä niillähän on aina vissit rajansa. Mutta meidän tarvitsemme tauluilimme kehykset, ripustaaksemme ne seinille ja suojellaksemme ne tahraisilta käsiltä. Tosiaankin, ainoastaanko tämän vuoksi? — Epäilemättä on tälläkin merkityksensä. Mutta vaikkapa sekään ei olisi kysymyksessä, panisimme taulumme sittenkin kehyksiin. Kuva, joka ei ole rajoitettu, tuntuu meistä sangen epätäydelliseltä. Se on kuin tupeton miekka, tarkoitukseton rakenne, vaikkapa taiteilija olisikin tehnyt tehtävänsä viimeiseen siveltimenvetoon saakka. Me tarkastamme ja arvostelemme sen taiteellista arvoa ja erhdymme jonkun verran ennenkun kaikki käytettävissä olevat keinot tulevat täytetyiksi. Panemme kultalistan kuvan ympärille ja ikäänkuin taikavoiman kautta rupeavat viivat ja värit puhumaan. Näyttää ikäänkuin se olisi herännyt jostakin horrostilasta. Sommittelun perusviivat tulevat nyt vasta näkyviin. Näyttää siltä, kun viivojen energia olisi löytänyt vastavaikuttimensa taulun suorissa, jäykissä kehysviivoissa, — vastavaikuttimen, joka paljastaa silmälle niissä löytyvän sisällisen voiman. Myöskin värit tulevat siinä ikäänkuin paljastetuiksi. Ne järjestäytyvät ja liittyvät yhteen ikäänkuin sotilaat häilytettäessä. Kaikki tulee havainnolliseksi ja saa suuremman orgaanisen kokonaisuuden, — sanalla sanoen, taulussa syntyy ikäänkuin salaperäinen muutos, ja me näemme: Että kuva tarvitsi kehyksensä ei ainoastaan käytännöllisistä

syistä, vaan myöskin esteettisten vaikutelmiensa takia.

Kehyksen ominaisuutena on meille siis tunnettu seuraavaa: että se vahvistaa sekä kompositsioonia, että väritunnelmaa. Ja tämän vaikuttimen aikaansaajaksi, olemme me huomanneet sen vastakkaisuuden, joka on olemassa kehyksissä ja itse taulussa löytyvien voimien välillä. Useimmat esteetikot, jotka ovat pohtineet asiaa, ovat tulleet siihen johtopäätökseen, että kehyksen tehtävänä on ainoastaan olla neutraliseeraavana välikkeenä taulun ja sen ympäristön välillä, sillä on ainoastaan sanottavanaan, ettei taulu kuulu seinäpintaan, vaan on jotakin ihan toista. Muutamat ovat taasen toista mieltä asiasta, ja eräskin lausuu: Kehykset vaikuttavat vieläpä mestarillisiinkin maalauksiin, salaperäisellä valtavalla tavalla, erottamalla sen luonnon rajattomuudesta. On selvää, että tämä käsitys on ihan päinvastainen edelliselle, sillä edellinen ei antanut kehyksille mitään aktiivista vaikutusarvoa, vaan ainoastaan passiivisen, negatiivisen arvon. Ja minun mielestäni kumoaa sen se yksinkertainen tosiasia, että kuvan voi ihan hyvin asettaa seinäsyvennykseen, ilman että se tarvitsee erikoista kehystä. Tässä tapauksessa, ei seinän ja taulun välillä löydy mitään neutraali pintaa ja taulu ei kuitenkaan vaikuta heikommalta, kun joku toinenkaan, jolla on kehykset sanan oikeassa merkityksessä. Mutta panemalla taulun syvennykseen, on sillä kumminkin sama eroittava rajoitus, jonka jo panimme esteettisen vaikuttimen perustaksi.

Että kehys tosiaankin on jotakin toista, kun pelkkä neutraalikerros, enemmän kuin ikkuna, jonka kautta kuvaan katsotaan, käy selville myöskin siitä, ettei ole yhdentekevää minkälaisen muodon ja värin sille annamme. Molempien täytyy mukautua taulun mukaan. Samoin kun on kehyksiä, jotka panevat kuvan säteilemään ja antavat sille valoa, niin on myöskin sellaisia, jotka antavat sille tuhkanharmaan hämäryyden ja sellaisia, jotka suorastaan tappavat koko kuvan. Kehys kysymys voi olosuhteiden mukaan olla kuvalle elämän kysymys.

* * *

Me olemme huomanneet, että kehys on muutakin kun pelkkä erottaja kuvan ja sen ympäristön välillä. Kun menemme asian ytimeen, niin käy selville, että kaikki kehyksen ominaisuudet, väri, geometrinen muoto ja profiili, tulevat määrättyksi taulun mukaan. Kehys on riippuvainen kuvasta ikäänkuin vaatetus vartalosta, jota se tulee pukemaan. Kuten kaikki esineet ylipäänsä ovat kehi-

tyksen alaisia, niin on myöskin kehyksiin vaikuttanut historian aikaiset vaikuttimet. Mutta nämä muutokset eri ajanjaksojen kestäessä, ovat pysyneet verrattain ahtaisten rajojen sisällä.

Kuva-käsite on niin laaja, että tässä on ensin tehtävä pieni rajoitus. Grafilliset- ja valokuvaustuotteet kaipaavat kehyksensä ainoastaan vississä tapauksissa. Kartongin valkoinen, tai värillinen paperiraita on kylliksi vaikuttamaan kehyksenä. Ainoastaan värillisissä puuveistoksissa tavataan säännöllisesti antaa aiheelle vahva reunusviiva, joka värissään on syvimmän reunaan asti ulottuvan värin mukainen. On myöskin tuttua se tosiasia, että taulut, joita todellisuudessa ei voi ajatella ilman kehyksiä, painetaan aina ilman niitä. Tämä perustuu myöskin siihen, että paperireunus täydelleen korvaa kehyksen, ja toistamalla tällöin todellisen kehyksen, se vain pilaisi asian.

Jos kuitenkin grafillisia tuotteita käytetään seinäkoristeena niin tarvitsee se kehyksensä ainoastaan siitä syystä, että olisi kestävämpi ajan vaikutukselle. Tässäkin tapauksessa tulee paperikehys parhaiten nähtäviin. On vasta aivan hiljattain tullut tavaksi panna kehyksiin grafillisia tuotteita ja töitä, ilman mitään paperitaustaa. Mutta ihmisen rehellisyyskäsite näyttää kumminkin vaativan, että vasta valkoisen paperiraidan kautta, kuvan oikea luonne kävisi selville. Paitse sitä, tulee tämän kautta esityksi kehyksen heittävä häiritsevä varjo kuvatasolle. Kaikissa näissä tapauksissa ei kehys saa olla kovin leveä, eikä rikkaasti profiileerattu. Sen vaatimukset massa- ja muotoon nähden, täytyy aina olla tarkalleen punnitussa suhteessa kuvan esittämään aiheeseen ja siinä esiintyvään tekotapaan nähden. Ja koskapa nämä eivät milloinkaan grafillisissa töissä ole läheskään yhtä voimakkaat kun maalauksissa, niin on selvää, että kehyksien tulee olla sangen yksinkertaiset.

Näissä edellämäinöityissä tapauksissa on siis kehyskysymys verrattain yksinkertainen. Ainoastaan maalauksissa on kehyksillä todellakin merkittävä arvonsa.

Kehyksen pääominaisuudet ovat, kuten jo on mainittu, geometrinen muoto, profiili ja väri.

Helpoimmin voi näistä ratkaista kysymyksen kehyksen muodosta. Kehyksen perinnäinen muoto, meidän huoneittemme tavallinen perusmuoto, teknilliset ja esteettiset syyt näyttävät kaikki parhaiten vaativan yksinkertaista suorakaidetta. Sillä historiallisesti katsottuna asiaa, saa kehys kehityksensä arkkitehtoonisista jäsenyksistä, joissa suora kulma on vallitsevana. Samoin on meidän ovilla, ikkunoilla ja huonekaluilla läpikäyvässä muotona suorakulma. Sentähden on luonnollista, että seinäkoristekin mukautuu näiden mukaan. Tek-

nillisesti asiaa katsoen, vastaavat suorat muodot puun luonnetta parhaiten. Tehdäksemme lopuksi ymmärrettäväksi, mikä esteettiseltä näkökannalta katsoen vaatii nelikulmaista kehystä, viittaamme vain siihen, mitä edellä on sanottu. Me olemme huomanneet, että kehys antaa vastavaikuttimen kuvassa oleville viivoille. Ja tämän ominaisuuden täyttävät selvästi parhaiten suoraviivaiset kehykset. Kuvassa löytyvät viivat ovat melkein poikkeuksetta käyriä ja sentähden antaa niille suurimman vastavaikuttimen pysty- ja vaakasuorat viivat. Pyöreällä kehyksellä on tämä ominaisuus ainoastaan sangen vähässä määrässä, sillä se kohtaa kuvaviivat aina vähemmän jyrkässä kulmassa. Ympyräinen kehys heikentää ja pehmittää kuvaa ja voi sitä siinä tapauksessa käyttää täydellä syyllä, jos tahtoo jotakin erityisen hentoa, pehmeää vaikutusta.

Vaikeampaa on ratkaista kysymys, millaisen kehyksen poikkileikkauksen tulee olla. Yksinkertaisuus ei tässä suinkaan aina ole paikoillaan. Yleensä tulee kehyksen poikkileikkauksen olla kuten edellä on sanottu, suorassa suhteessa taulun aihe-rikkauteen ja sen loisteliaisuuteen nähden. Kuten valtavammat esittelykeinot ovat, kuten rikkaammalla tavalla taiteilija on luontoa käsitellyt, sitä vaikuttavampia muotoja tulee kehyksessä käyttää, ollakseen sopusoinnussa kuvassa löytyvien voimien kanssa. Renesanssi aikakaudella oli oikeutuksensa, käyttää reheviä muotorikkaita kehyksiään, ja kun me nyt nykyään tässä suhteessa olemme tulleet siivommiksi, niin on silläkin perusteensa.

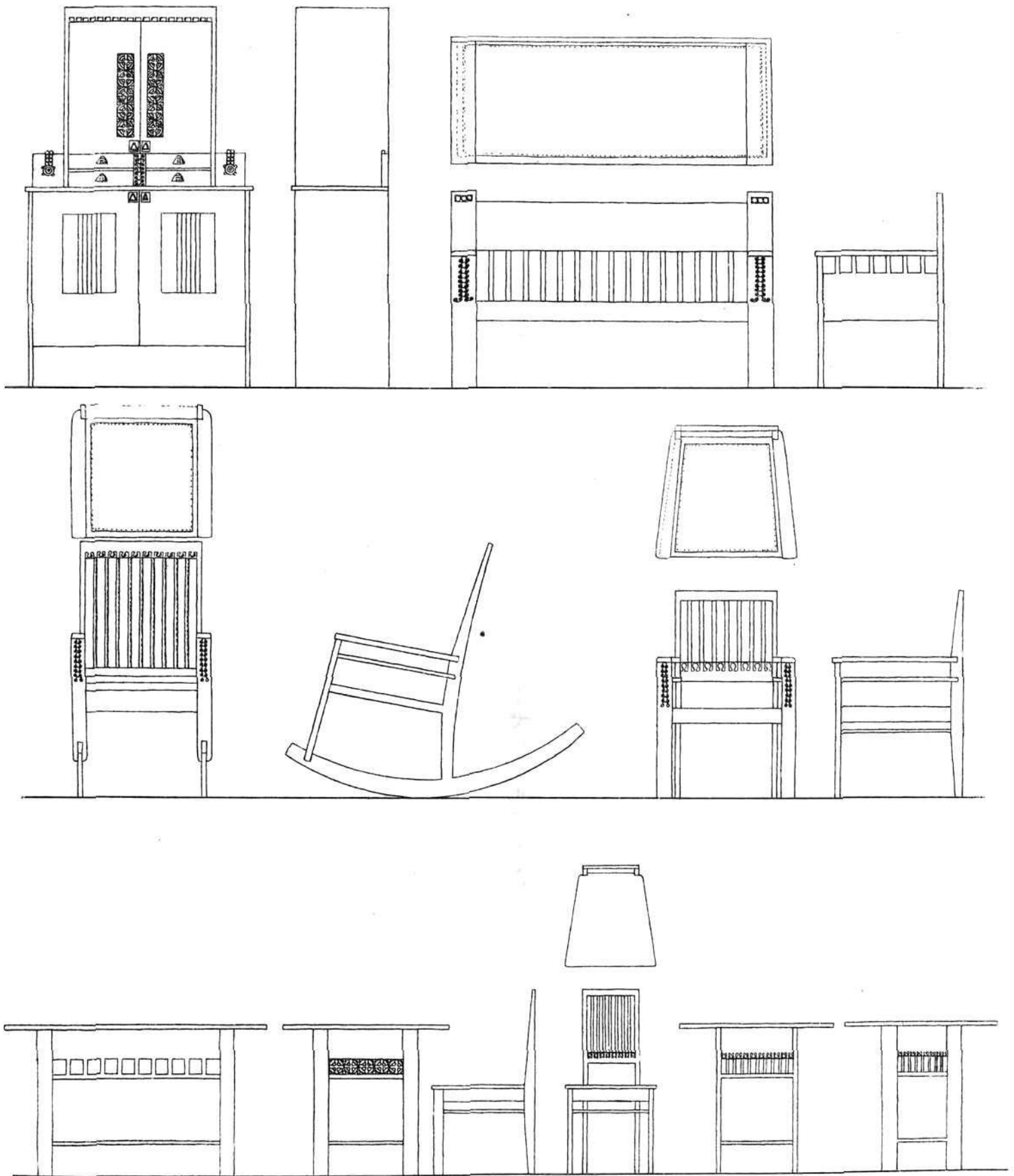
Ei ole yhdentekevää, josko kehysleikkaus laskee tai nousee kuvatasoon päin. Sisäänpäin nousevalla profiililla varustettu kehys ikäänkuin kohottaa kuvan eteenpäin, esittää sen selvemmin, kun taas sisäänpäin laskeva leikkaus antaa kuvalle enemmän syvyyttä, etenkin mitä maisemamaalauksiin tulee.

Kuvat jotka valo- ja aihekäsitelyssään ovat rauhattomat, vaativat rauhallisen kehyksen, ja päinvastoin.

Myöskin kehysornamentin luonteella on suuri merkitys. Kevytmieliset ornamentitileikittelyt, jommoisia usein tapaa vanhemmassa ja uudemmassa rokokootyylissä, voivat pilata hyvänkin kuvan ryöstämällä siltä vakavuuden. Jokainen kokeilija voi lisätä näiden huomioiden lukua havainnoillaan. Jos hänellä kuitenkin on vissi käsite, minkälaiselta hänen kuvansa tulee vaikuttaa, niin saa hän siitä mittapuun, joka tekee hänen huomiokykynsä ja syykäsitteensä selemmäksi.

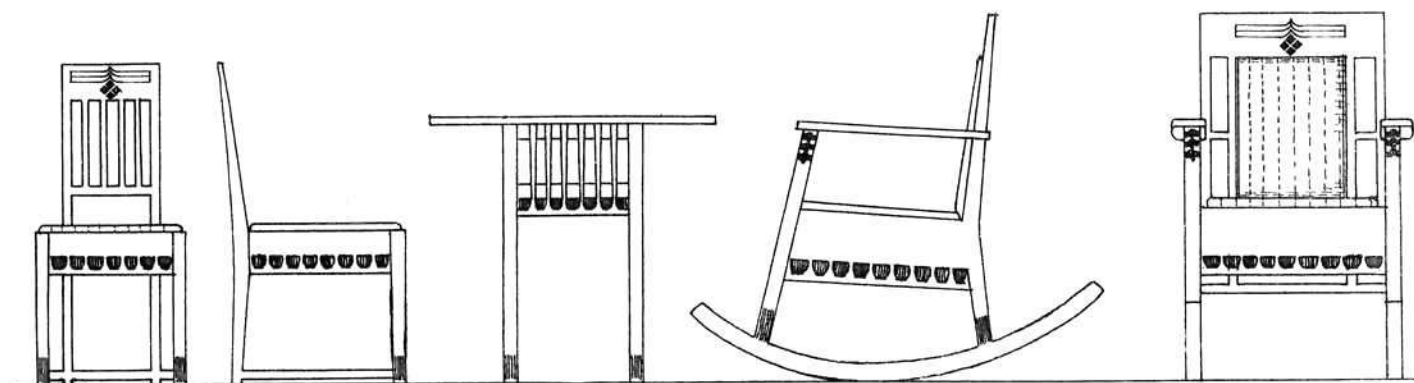
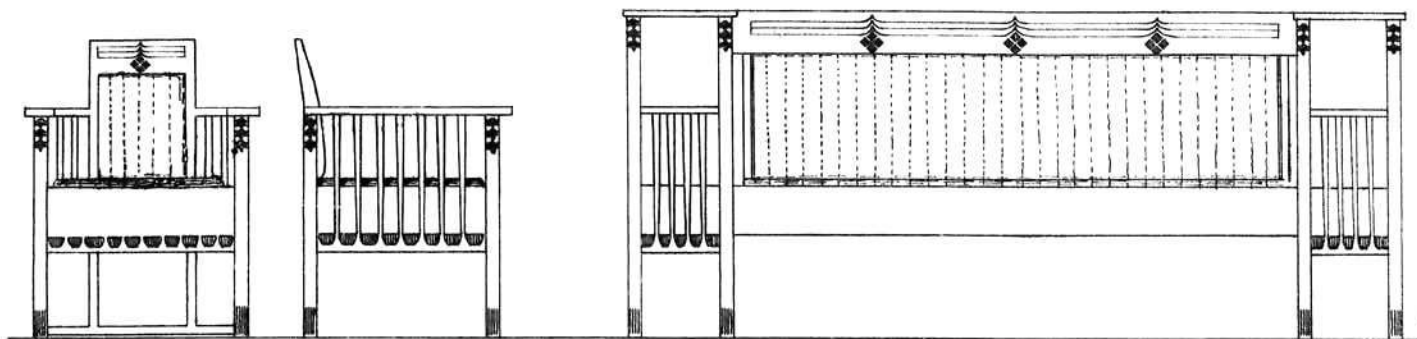
Kehysasian tärkein osa on sittenkin värikysymys. On tunnettua, että vanhoista ajoista asti on kultakehys ollut tunkimättä vallitsevana. Myöskin nyky-aika, joka on kaikilla aloilla tehnyt niin perinpo-

III:MAS PALKINTO: TRAVETTI SONNINEN.

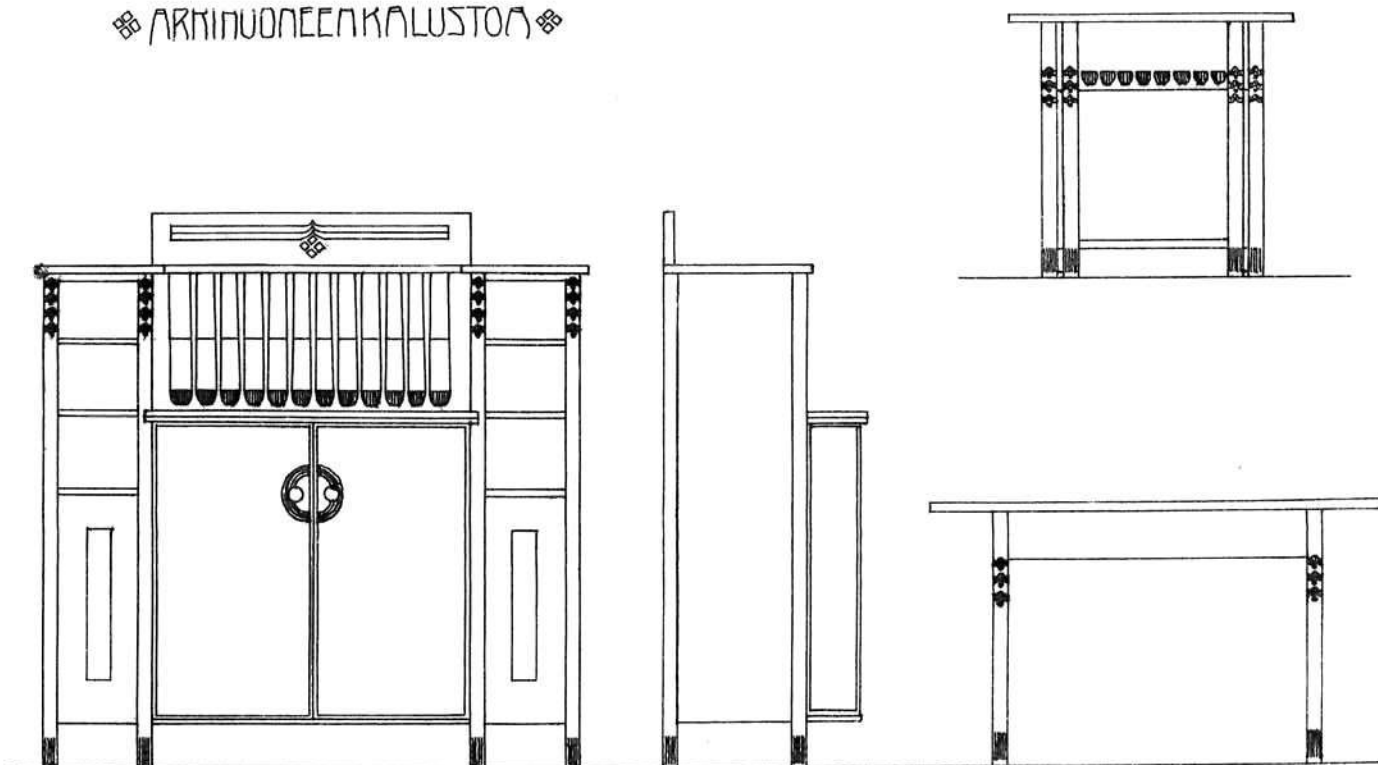
Lunastettu ehdotus: A. F. ELENIUS.

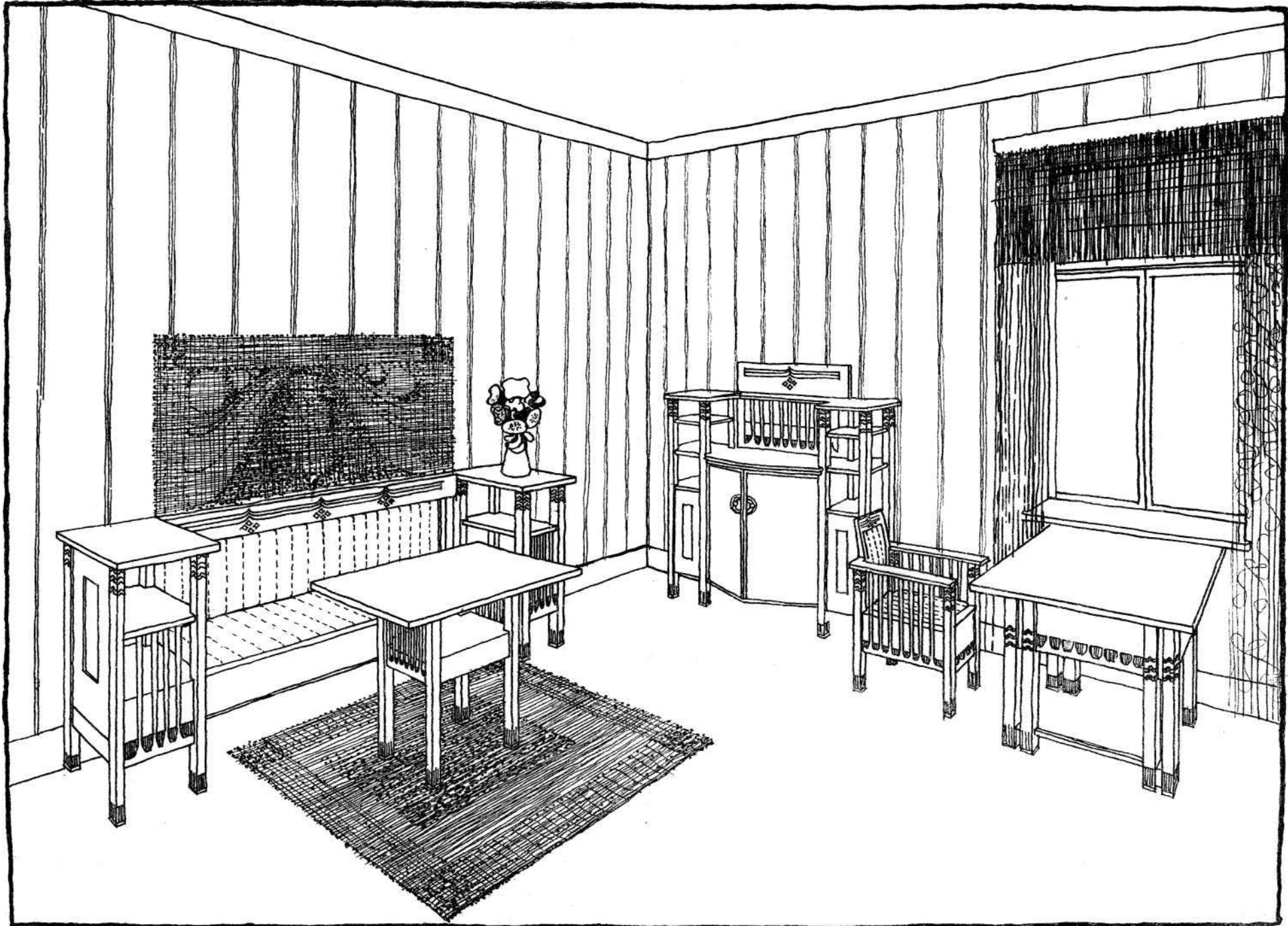
(Suljettu pois kilpailusta).

❖ ARKIHUONEEN KALUSTUS ❖

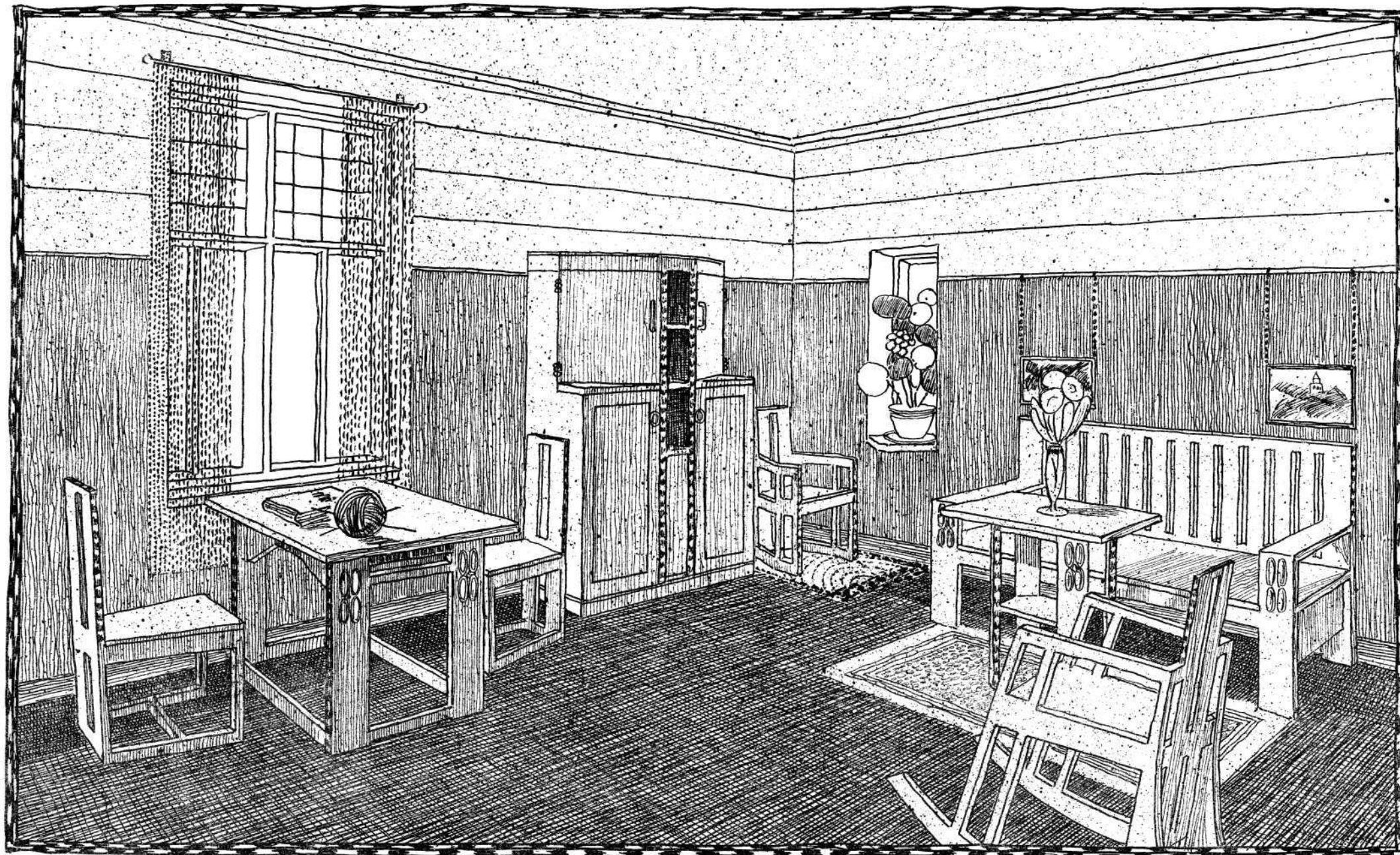
❖ ARKIHUONEEN KALUSTUS ❖

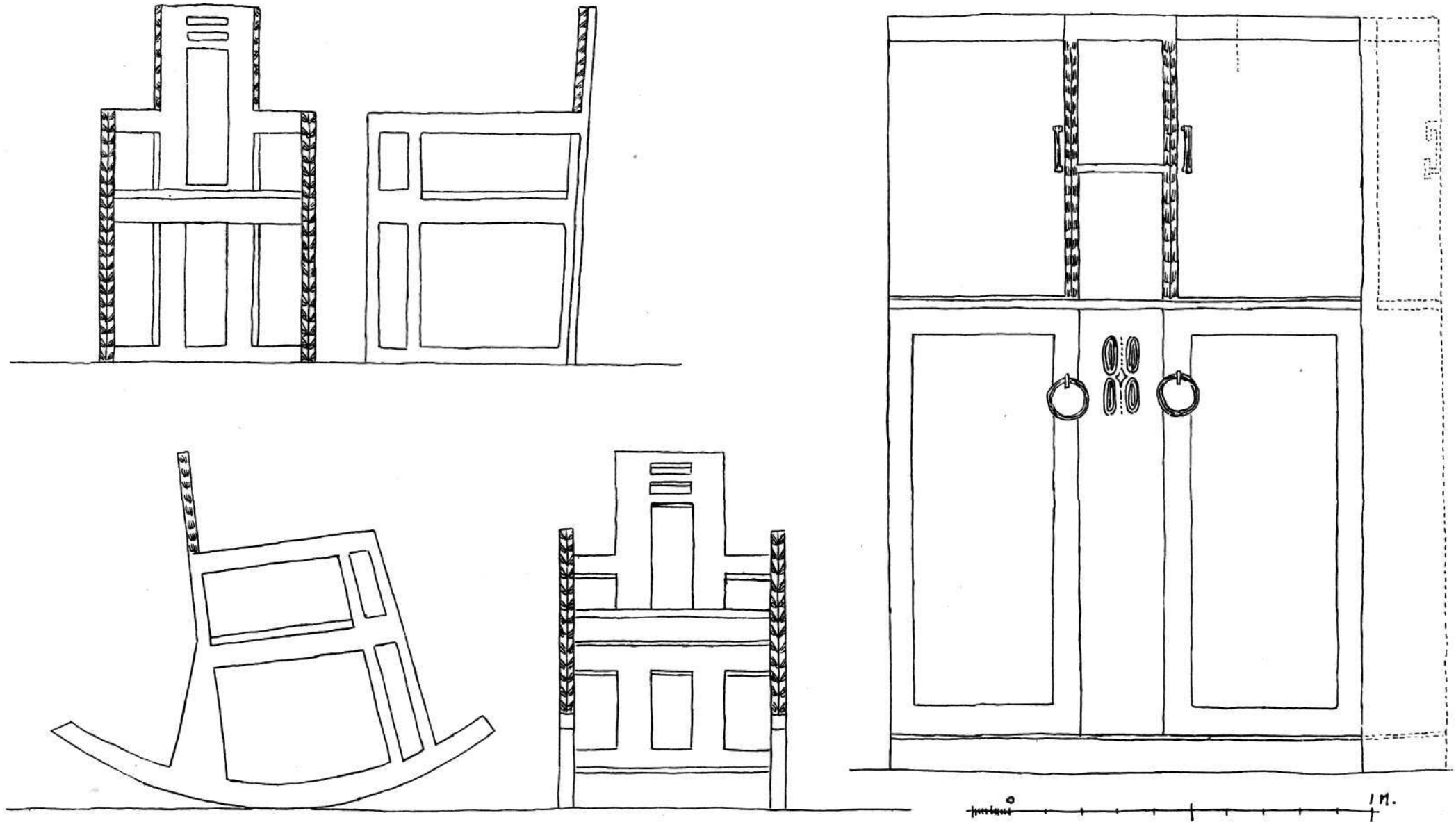

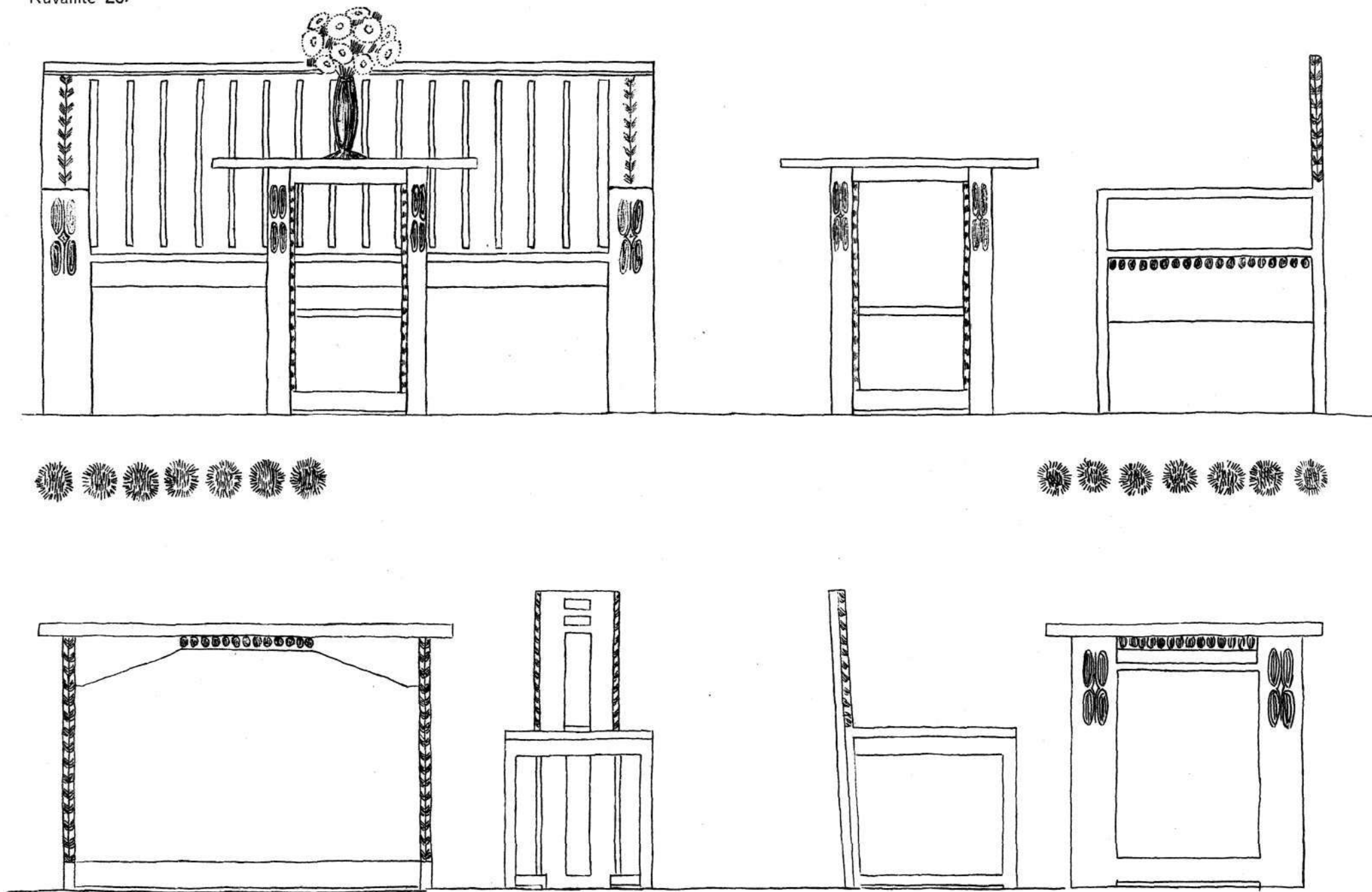

Suljettu pois kilpailusta (ehdotettu ostettavaksi).
„Piiirrettävä mustalla valkealle”n nojalla.

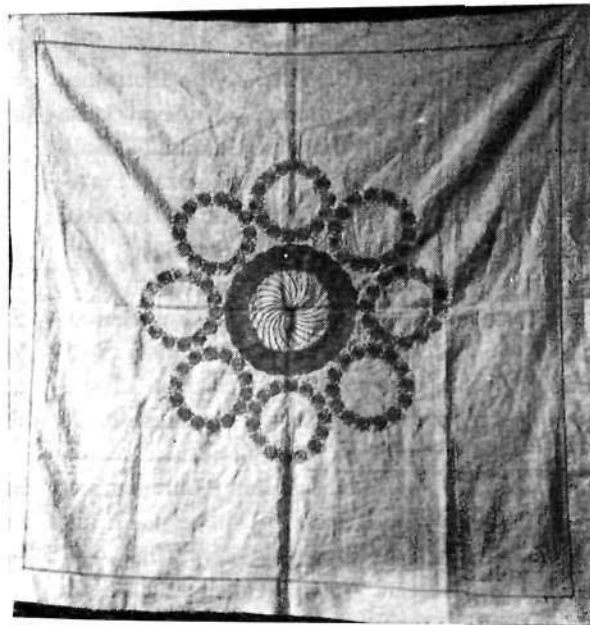
EDVARD ELENIS.

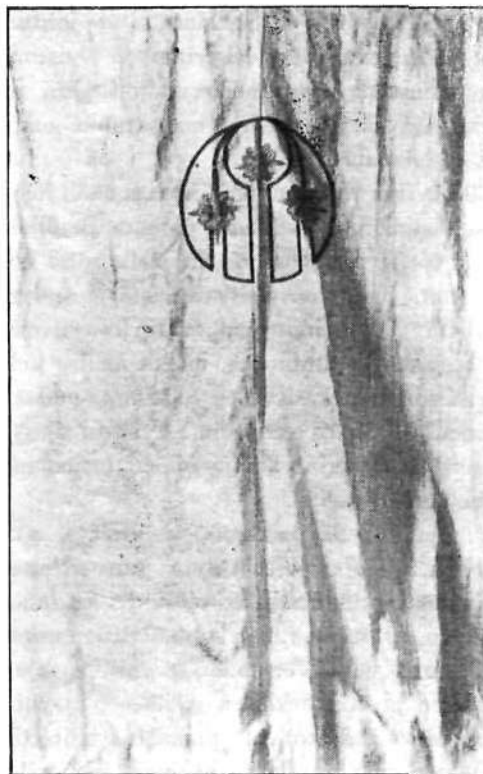

SUOMEN KÄSITYÖN
YSTÄVIEN SUORIT-
TAMIA TÖITÄ ■■■■

PÖYTÄLIINA.
AINO KEINÄNEN.

UUTIMET.
MARIA SCHWARTZBERG.

Matkailijain toivomuksia teiden kaunistamiseksi.

ansamme, joka alkuaan on ollut luonnostaan taiteilemiseen taipuvainen, on kehityksessään tullut tavalla tai toisella vieraantuneeksi siitä, niin että se nyt harrastaa sitä enimmäkseen vain totutun tavan vuoksi, muistellen, mikäli voi,

entisiä taiteilumuotoja eikä enää, niinkuin muinoin, antaudu kaikissa tehtävissään luontonsa taidekaipuun ja synnynnäisen taidevaistonsa johdettavaksi. Tämän huomaa kaikkialla, kun vertaa entisaikain esineitä, rakennuksia, tarvekaluja y. m. vastaaviin nykyisiin. Huomaa, että taiteellisia s. o. sellaisia tarkoituksia varten, joista ei ole suoranaista käytännöllistä hyötyä vaan ainoastaan tyydytystä kauneudenkaipuulle, ei enää yhtä usein kuin ennen uhrata työtä eikä ainetta. Siihen on syynä usein pelkkä säästäväisyys mutta usein myöskin huomaamattomuus ja kekseliäisyyden puute. Itsestään tulee näihin johtopäätöksiin, kun esim. tekee huomioita matkustaessaan kesäisin maaseuduilla. Näkee usein uhratun rahaa talon maalaamiseen öljyvärillä, sisäseinien paperoimiseen, jopa kaakeliuuneihin ja korkkimattoihin tavallisessa talonpoikaistalossa, samalla kun talon portti on ruma ja rikkinäinen, piha alaston ja likainen, sisäänkäytävä mahdollisimman epäaistikas j. n. e. Sellainen ei voi johtua muusta kuin taidevaiston tylsistymisestä, vaiston, jonka seuraaminen löisi ilmoille paljon yhtä ja toista miellyttävää, jota esim. maassamme matkustelevalle muukalainen hakee.

Jos tällä kertaa rajoitumme kiinnittämään huomiotamme mainittuun seikkaan näin matkailijan kannalta katsoen, niin voimme muistella niitä kokemuksia, mitä meillä on yleisistä teistä ja muista kulkuväylistä. Matkailijat kulkevat yleensä mieluummin vesiteitä ja rautateitä, mutta maitse kulkeva saa selvimmän käsityksen kansasta, maasta ja sen oloista. Siksi koskettelemme nyt ensi sijassa juuri maanteiden merkitystä ja niiden tarjoamaa viehätystä matkailuteinä.

Yleensä pitää kyllä paikkansa se käsitys, että kunkin maan luonto on viehättävin juuri sellaisenaan, kuin mikä se aikojen ja eri olosuhteiden muodostamana on, itsestään, ilman suunniteltua mestaroinnista. Mutta vaikea on määrätä varmaa rajaa luontoperäisen ja keinotekoisien välillä — ja yhtä vaikea siis pitää ehdottomana mainittua väitettä. Jos olosuhteet ovat antaneet maamme luonnolle,

siinä löytyville nähtävyyksille j. n. e. epäedullisen näön, niin emmekö saata muuttaa olosuhteita päinvastaisella tavalla vaikuttaviksi? Kyllä tietenkin. Otamme vain huomioon, ettemme siinä menettele suorastaan mielivaltaisesti vaan noudattamalla samanlaisia luontoperäisiä sääntöjä kuin luonto ja elämä itse noudattaa.

Matkustaessamme auringonpaisteella ja kesän parhaallaan kukoistaessa näemme kyllä kaunista kaikkialla siinä määrin, etteivät pienet puutteet siellä tai täällä loukkaa silmää. Toista on, jos sää on ikävä, matka kovin pitkä tai jos jokin muu seikka tekee matkan epämieluiseksi. Silloin tien yksitoikkoisuus väsyttää, rumat esineet kiinnittävät huomion puoleensa ja yleensä kaikki epämiellyttävä nähtävä painaa mielen alakuloiseksi. Silloin kyllä kaipaa jotain vaihtelua, ihmiskädenkin jälkiä ja ihmisen mielikuvituksen luomaa matkan varrella, vaikka seutu olisi muulloin, kauniilla ilmalla ja edullisissa olosuhteissa kauniskin.

Maantie voi verrattain vähällä vaivalla tulla aika hauskaksi, kun vaan on aistia ottaa huomioon silmän vaatimuksia ja noudattaa niitä, sillä maantiematkalla kiintyy kaikki huomio nähtävään ja katse on kiittolinen pienimmästäkin erikoisuudesta, joka vaan ei silmää loukkaa. Tarkka, harjaantunut silmä voi aina ja kaikkialla nähdä jotain katsomisen arvoista, mutta jokaisen laita ei ole niin. Silloin on hyvä olemassa jotain vartavasten nähtäväksi laadittua ja taiteellisen aistin keksimää. Helposti huomaa vaikutusten eroavaisuuden, kun esim. matkallaan sadeilmalla ajaa pitkin syvälle vajonnutta maantietä, jonka matalat ojat ovat täyttyneet sorasta ja vedestä ja saapuu harmaalle sillalle, jonka huolimattomasti kyhättyt, lahot kaidepuut ovat kaatumaisillaan jokeen, tai kun pitkin kaareva-pintaista korkeaa tietä niinikään sadeilmalla saapuu toiselle sillalle, jonka puiden varjostamissa päissä on sirot pylvääät tai aistikas portti, sillalla iloisen värisissä kaidepuissa hauskanäköisiä istuinpenkkejä ja sillan syrjässä soma porras, jota myöten pääsee joesta juomaan tai sillan alla olevaan pieneen uimasuojukseen. Melkeinpä jälkimäisessä tapauksessa unhottaa koko sateen tai pitää sen leikkinä. Yhtä hyvin kuin silta, voi moni muu paikka ja esine matkan varrella tarjota taiteellista viehätystä. Joet siltoineen ovat aina jossain määrin kauniita paikkoja, mutta pienen puron tai ojan yli vievä rumpukin voidaan saada vähillä keinoin, kaidepuun muodostuksella, parilla istutetulla puulla t. m. sellaisella taiteellisesti vaikuttavaksi. Kilo-

metripylväs, jos sillä on aistikas muoto, väri ja sirot numerot, on hauska aina uusiintuva matkan lyhentäjä. Tienosottajalle tien risteyksessä voidaan keksiä muhkeanvaikuttava muoto. Majatalon pylväs tai kyltti voi, kuten kaikki muukin maailmassa olla kaikessa yksinkertaisuudessaan taiteellisen näköinen ja väsynyttä puoleensa vetävä. Paikottain täytyy tien kulkiessa rajan yli olla porttikin yli tien. Siinä on oiva tilaisuus taiteilijan mielikuvitukselle luoda portista ympäristöön sopiva tien kaunistus. Paikottain päättyy tie salmeen, josta lautta (lossi) kuljettaa meidät yli. Tällaisessa paikassa olisi myös syytä käyttää taiteellista apua itse lautan, laiturien, lauttakellon jalan y. m:n muodon määrittämisessä. Maantiet kulkevat usein, varsinkin vanhat sisämaan tiet, yli korkeiden selänteiden ja harjujen, joista on erinomainen näköala. Tällaisiin paikkoihin kannattaisi syyllä rakentaa joko asianomaisen kunnan tai matkailiyhdistysten toimesta näkötorneja, joita voi keksiä hyvinkin halpoja ja yksinkertaisia, mutta silti tarkotustaan vastaavia ja yksinkertaisessa maaseutuympäristössä kylläkin vaikuttavia.

Ehdottaisimmepa vielä erästä laitosta maanteiden varsille matkustajain mukavuudeksi ja tienvarren kaunistukseksi. Olisihan epäilemättä yhteisetujen mukaista ja tarpeen vaatimaa, että yleisten teiden varsille rakennettaisiin määrättyjen matkojen päähän tarkotuksenmukaisia kaivoja hevosten juottamista varten. Siten vapautettaisiin teiden varsilla asuvat yksityiset luovuttamasta kaivojaan yleisön käytettäväksi. Tällaisten kaivojen koko, rakenne ja ulkonäkö voi vaihdella tarpeen mukaan, ja eduksi olisi, jos kaivot olisivat niin vähän toistensa näköisiä, kuin mahdollista, sillä silloin kullakin kaivopaikalla olisi oma erikoinen muistoon jäävä leimansa.

Väliin on tien varrella tai jonkun matkan päässä tiestä joku huomattava paikka kuten korkea vuori, koski, vuorenluola, suuri, merkillinen vierinkivi, ikivanha honka, uhripuu, vanha vallikaivanto tai muu historiallinen muistomerkki. Tällaisten kohdalle olisi aina tien varrella laitettava aistikkaannäköinen paalu, jossa olisi huomautus tai lyhyt selitys merkillisyydestä. Paalulta merkkipaikalle vievä polku olisi jollain hausalla tavalla viitoitettava. Tuollaisia merkkipaikkoja on milt'ei kaikkialla ja niiden opaspaalut olisivat hyödyllisiä ja hupaisia matkan vilkastuttajia, joista moni matkailija olisi varmaan niiden hommaajille hyvin kiitollinen.

Teiden varsille muodostuu vielä hauskoja merkkipaikkoja negatiivistakin tietä. Siellä on monessa paikassa pieniä metsänryteikköjä, joista harventamalla ja siistimällä saa sieviä pikku puistoja. Yli-

päänsä ei tien varrelta pitäisi koskaan kaataa viimeistä puuta. Jos esim. metsä syystä tai toisesta kaadetaan tien vieriltä, olisi tietä lähinnä olevat puut aina jätettävä kasvamaan, joten paikalle muodostuu enemmän puuhitta vilpoisa lehtikuja. Tien korkeimmilta paikoilta, jotka metsä peittää, olisi taas syytä mikäli mahdollista jonkun verran raivata metsää näköalan saamiseksi, sillä monen tien varrelta jäävät suurenmoiset näköalat metsikköjen takia ainiaaksi kätköön. Pitkille aukeille lakeuksille pitäisi istuttaa pieniä puuryhmiä tien varteen, esim. kilometripylvään luo.

Uusia teitä suunniteltaessa ja rakennettaissa olisi syytä ottaa huomioon ei ainoastaan mukavuus- ja halpuusvaatimuksia vaan myöskin kauneusvaatimukset. Tietä suunnattaessa olisi kulettava liki vesistöjä, mikäli siitä ei synny suurta vääryä, joen yli tien tulisi kulkea läheltä koskea, sen alapuolitse, jos koski on olemassa j. n. e. Jos tarvitaan leikkauksia harjujen poikki, pitäisi leikkauksien sivut istuttaa, varustaa istuinkivillä tai hävittää muuten niiden ruma vaikutus. Nykyisin on ruvettu uusia teitä rakentamaan aivan linjasuoriksi, missä se vain käy pänsä. Näin ei koskaan tulisi tehdä, sillä pieni kaarre puolelle ja toiselle ei jatka matkaa tuskin paria metriä, mutta tien yksitoikkoisuus on vältetty. Kaarteet on määrättävä maanpinnan muodostuksen mukaan, sillä tasaisinkaan maa, suo tai niitty ei ole ihan ilman jotain epätasaisuutta. Kaarepaikan ulkopuolella tekisi joku puu tai pensas hyvän vaikutuksen.

Kaikilla näillä eri tavoilla voidaan yksinäisillekin, asumattomien seutujen kautta kulkeville maanteille antaa siksi paljon vaihtelua, että niitä kerran kulkenut säilyttää niistä mieluisia muistoja, jotka vetävät häntä sinne takaisin, ja matkustajan muistaessa mikä paikka milloinkin lähinnä seuraa, matka ei tunnu pitkältä.

Nämä ehdotukset eivät kuulu ollenkaan sellaisiin haaveiluihin, jotka kustannusten takia käyvät mahdottomiksi toteuttaa, sillä ne eivät kysy, oikein järjestettyinä, ollenkaan niin suuria summia kuin ehkä alussa näyttäivät. Voimme hyvällä syyllä toivoa että kunnat, kunnallislaitoksen uudistuttua edistysmielisempään suuntaan, ryhtyvät näitä suunnitelmia pohtimaan ja soveltuttamaan käytäntöön ja eivät enää, kuten tähän asti, anna urakalla kenelle tahansa vähemmän vaativalle esim. siltain ja kaidepuiden tekoa, vaan uskovat ne ainoastaan ymmärtävän henkilön käsiin. Ohjeita ja mahdollisesti tarvittavia piirroksia voidaan aina hankkia, kun vaan on harrastusta asiaan. Kenties joskus voitaneekin Kotitaiteessakin julkaista joku piirros, joka soveltuu edellä mainittuihin tarkotuksiin.

Alussa huomautimme, että maantiet ovat etu-

päässä ne, jotka kaipaavat aistikasta järjestelyä ollakseen viehättäviä. Toistaessamme tämän huomautamme vain, että vesiväylillä jopa rautateilläkin on yhtä ja toista toivomisen varaa samaan suuntaan kuin maanteilläkin, vaikka olosuhteet niillä ovatkin suuresti erilaiset. Vesireittien varilla voitaisiin rakentaa taiteellisemman näköisiä laitureja ja väylän merkkejä. Rautateiden varilla ei, paitsi maisemia, ole sanottavaa merkitystä muilla paitsi asemilla, joita jo onkin ryhdytty rakentamaan kansallisempaan ja taiteellisempaan suuntaan, mikäli niitä uusia rakennetaan. Jätämme

nämä tiet siis pitemmältä käsittelemättä. — »On maamme köyhä» ja köyhäksi kai jääkin kullan runsautta kaipaavalle, mutta jos elää aiomme ja eteenpäin yritämme, niin meidän tulee rohkeasti tehdä suunnitelmia toisen toisensa jälkeen onnellisempaa tulevaisuutta varten, huolimatta siitä tosiseikasta että maamme *nyt* on köyhä. Silloin voi maamme, monen suunnitelman kyllä rautessa mutta monen myös toteutuessa, lopultakin tarjota sitä kultaa, mitä tiedoissa ja taiteissa valistuneen, elinvoimaisen kansan maa ylipäänsä voi tarjota.

Kontio.

Palkintokilpailu. Tämänkuun 10:nä päivänä umpeen mennessä Tampereen kansakoulukilpailussa jaettiin palkinnot seuraavalla tavalla:

I:sen palkinnon sai Ikäläinen & Kallion ehdotus, II:sen Jung & Fabritius'en ja III:nen Paavo Uotilan ehdotus.

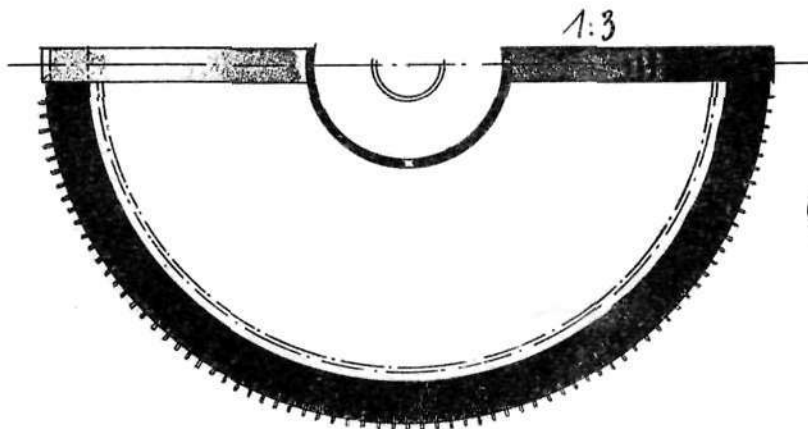
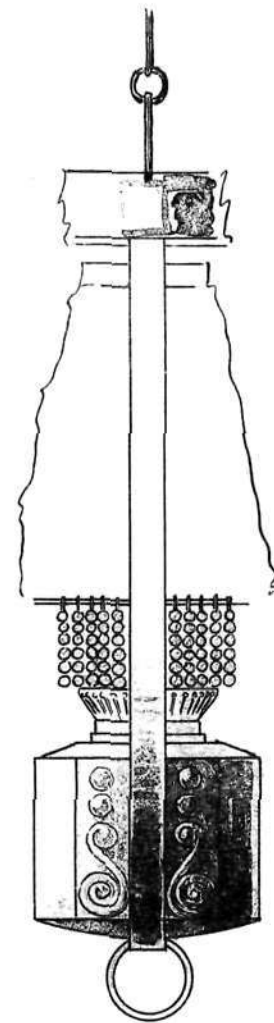
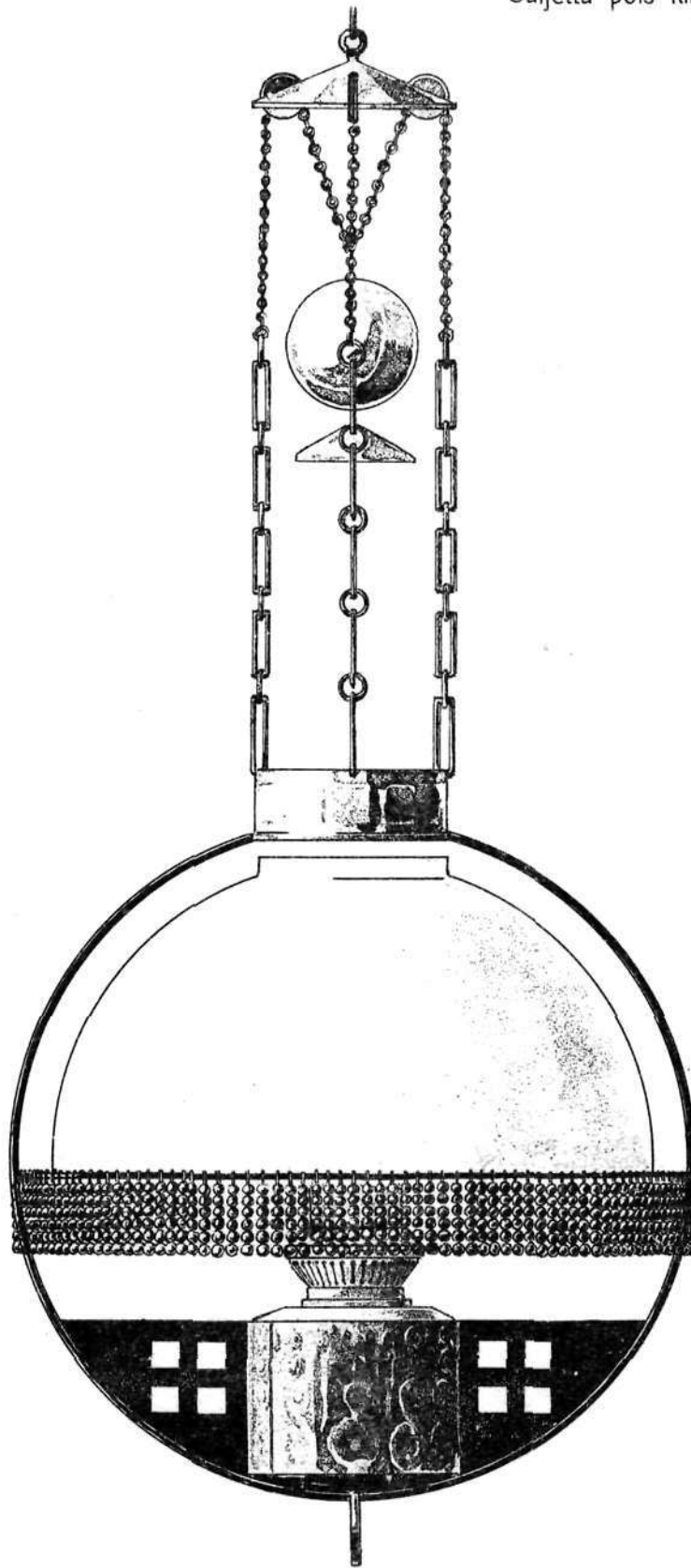
Huom.! Kotitaiteen huonekalukilpailussa on erehdyksestä ensimmäisen palkinnon saajaa kutsuttu nimellä F. Salminen — hänen nimensä onkin *Ferdinant Salonen*.

Kotitaide VI:n sisällys: Kirjoituksia: Taulujen kehyksistä. — Matkailijain toivomuksia teiden kaunistamiseksi. Kirj. Kontio. — Kuvia: Suomen Käsityön Ystävien suorittamia töitä: Pöytäliina. — Aino Keinänen; Uutimet — Maria Schwartzberg. — Kuvaliitteitä: Kotitaiteen huonekalukilpailusta III:s palkinto ja 2:si lunastettua ehdotusta, yhteensä 6 liitettä. — Kattolamppukilpailusta lunastettavaksi ehdotettuja 2:si liitettä. — Käsityömalleja: Suojaskannet — Maria Schwartzberg, 1:si kuvaliite.

Suljettu pois kilpailusta (ehdotettu ostettavaksi).

ESTRID SANDSTRÖM.

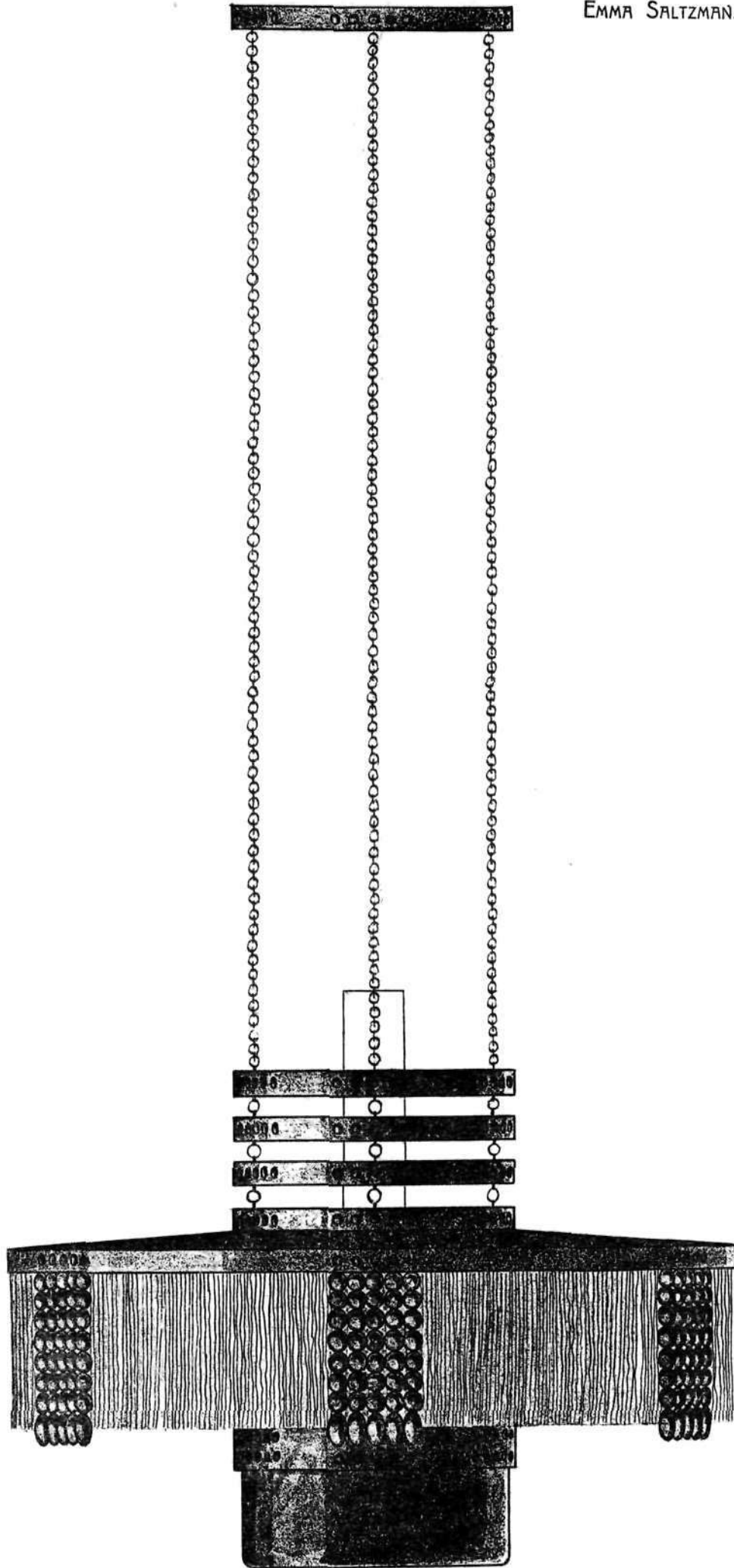

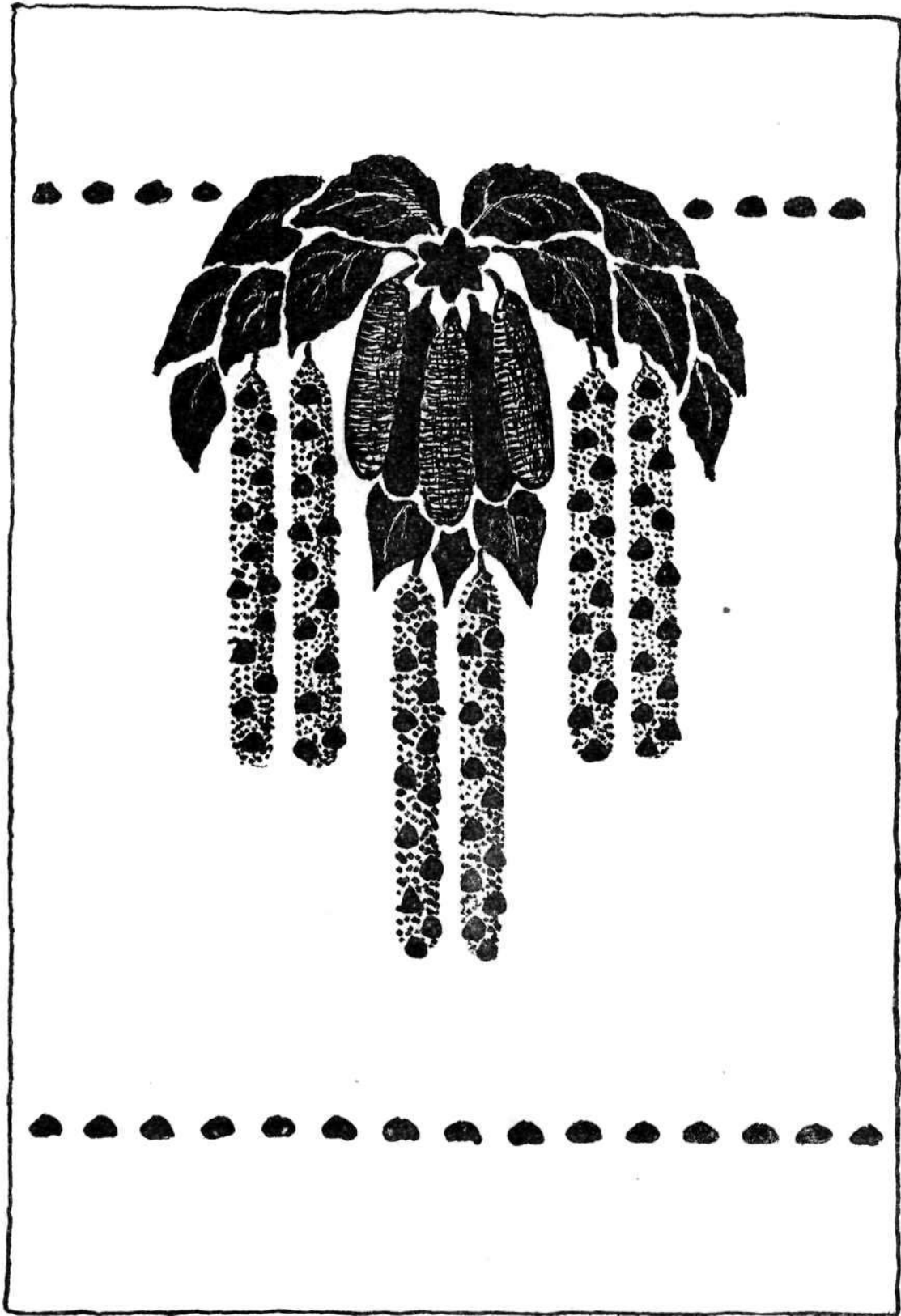
E. Tampere

Suljettu pois kilpailusta (ehdotettu ostettavaksi).

EMMA SALTZMAN.

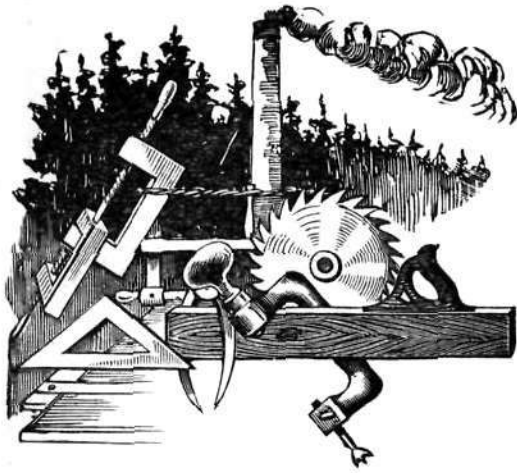

M. SCHWARTZBERG.

Suojas kannet.

HELSINGIN PUUSEPPÄTEHDAS

Lastenkotok. 5 **OSAKEYHTIÖ** - Helsingissä -

Sähköosoite:
PUUSEPPÄ
Puhelin 13 55

Valmistaa
Huonekaluja,
Konttorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puusepän alalle kuuluvia töitä.

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

A. ALM'in Tapetti- ja Värikauppa

■ Iso Roopertink. 4. ■
myy kaikkia lajia

Maalarivärejä ja suteja

sekä värjättyjä ja painettuja

Linoleummattoja.

Vahakankaita, Tapetteja, Friisejä ja Nauhoja
y m., y. m.

ERIKOIS-LIIKE

TAITEELLISILLE

UUTUUKSILLE

Tapettien,
Friisien
ja

Linoleumien alalla

HELSINGIN UUSI
TAPETTI LIIKE.

UNIONINKATU 28.

W. Salvén

Puhelin 924.

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

Suomen Kultaseppä-O.-Y.

Aleksanterink. 15.

Edullisin kulta-, hopea- ja unsihopea
y. m. esineitten osto- ja tilauspaikka.

Huokeimmat hinnat!

Myymälöitä: Turussa Aurank. 12; Tampereella Kauppak. 8.

Westerlund & C:o

Telef. 11 17 Helsinki Telef. 11 17

Parhaimpia Kone-, Sylinteri-
y. m. öljyjä. — Konsisteeri-
rasvaa, Vaseliiniä, Tärpättiä,
Pakninkia, Konehihoja,

Trasselia, Nuoraa, Presen-
ninkiä, Ulkolaisia puulajeja,
Liimaa, Armatuureja, Ruis-
kuja y. m.

Hietalahden Osakeyhtiö

Höyläys-, Puuseppä- & Huonekalu-
tehdas, Verhoilu- & Koristetyöpajat.

Helsingissä, Hietalahdenrannan ja Nuoranpunojankadun kulmauksessa. Puhelin 48. Huonekalunäyttely Nuoranpunojankadun 1 & 2:ssa.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8 Puhelin 85 Helsinki Haaraosastoja: Porissa, Viipurissa ja Turussa

Englantilaisia, ranskalaisia, hollantilaisia ja saksalaisia piirustusaineita, harppilaatikoita, piirustuslautoja, tussia, vesivärejä y. m. y. m. Suurin varasto kaikellaisia kuivia ja tuoreita värejä, vernissoja, öljyjä, lakkoja, sutija, liimaa y. m. maalarin tarpeita.

Jälleenmyyjille edullisin ostopaikka.

JOHAN ERICSSON

PUUSEPÄNTEHDAS JA
HUONEKALUJEN TAIDEATELIEERI
HALLITUSKATU 14.

Sekä puisia että teräksisiä
HIHNAPYÖRIÄ,
oikeita Jenkins Venttiiliä,
CARBORUNDUM KIVIÄ,

Kaikellaisia 1:ma
KONEHIHNOJA
ÖLJYJÄ

ja voiteluaineita, trasselia,
letkuja ja pakninkia.

Osakeyhtiö T. E. CRONVALL.

S. Vuorio

Maalariliike ja
Tapettikauppa

Aleksanterinkatu 9. Helsinki.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus-

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suomen suurin konekauppa!

Konttori ja Konenäyttely

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahalaatoksia, myllyjä, meijereitä, puusepäntehtaita puumassatehtailta y. m.

Pyytäkää erikoistarjous!

A.-B. K. H. Renlund O.-Y.

Rakennusaineita.

Valurakennusaineita, Rautapalkkia, Rata- ja Raitiotiekiskoja, Sementtiä, parhaimmilla merkeillä varustettuja.

Tulenkestäviä- ja Punasia tiiliä.

Sammutettua ja sammuttamatonta kalkkia, Kattopeltiä, mustaa ja galvanoitua, Katto- ja Seinähuopaa, Pinkopaperia, Asfalttilakkaa, Kivihiilitervaa, Puutervaa.

Ikkunalasia.

Korkkimattoja.

Ovi- ja Ikkunaheloja uusinta mallia.

Albion

Lamppumakasiini

omist. Victor Rydman.

Perust. 1865

Lamppuja, Lampunomia,

Lasia, Posliinia y. m.

Petroleumia ja bensiniä.

HUOM.! Täydellinen varasto sähkölamppuja ensi kesästä alkaen.

Kotitaitteen vanhoja vuosikertoja saapi

lehden konttorista Huvilak. 5. Hinnat:

vuosik. 1907 ja 1906 Smk. 9:—, vuosik.

1905 ja 1904 Smk. 6:—, vuosik. 1902

Smk. 8:—. Kansista 2 mk. lisämaksu.

Hyvin lajiteltu varasto:

Tapetteja, reunuksia,

korkkimattoja ja

rullakartiineja

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLUM

Helsingissä Aleksanterink. 50.

Tel. 20 94.

K. LINDROTH'in
KORISTE- JA RAKENNUS-
TAKEITTENTEHDAS

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin kattokoristeita, porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita sekä kaikkia I:sen luokan sepänliikkeeseen kuuluvia töitä, esim. Takorautaisia hauta-aitoja ja ristiä, puutarha-aitoja, kynttiläkrunuja y. m.

Helsingin Sementti- & Asfalttiliike

JOHN NORDBERG Puhelin 40 03.

Tekee kaikkia sementti- ja asfalttialaan kuuluvia töitä ympäri koko maan. Kohtuulliset hinnat.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m. Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta

Erilaatuisia huonekalulukkoja

Rokkolan hyväksi tunnettua PEILILASIA määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen

Tapettikauppa

P. Esplanadinkatu N:o 7. - Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parkaimmista ULKOMAAN tehtaista. — Friisiä, reunuksia, kullalistoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja — — -pahvia y. m. m. m. — —

Rakentajat huom.! ■ ■ Rakentajat huom.!

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halloja y. m. myy

Helsingissä, Vilhonkatu 5.
Puhelin 37 56.

Niilo Ahlgren

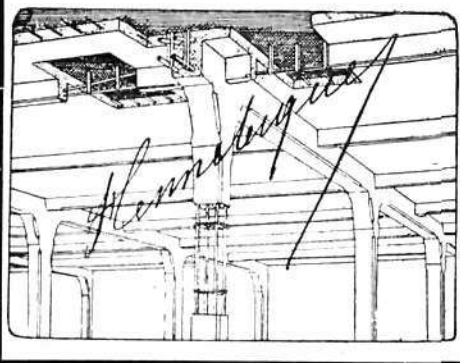
VÄREJÄ JA
PIIRUSTUSTARPEITA

Arkkitehtejä, insinöörejä, geologeja varten.

Parhaita tunnettuja merkkejä! — Huokeat hinnat!
Antink. 29 (Polyt. Yhd. talo).

I. Holmgren

Puhelin
28 91

Puhelin
28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki. —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni konstruktioneja „Hennebique systeemin“ mukaan.

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

JA

KOTITAITEEN

vanhoja vuosikertoja

saadaan lehden konttorista, Huvilakatu 5.

Höyrypannutubeja.

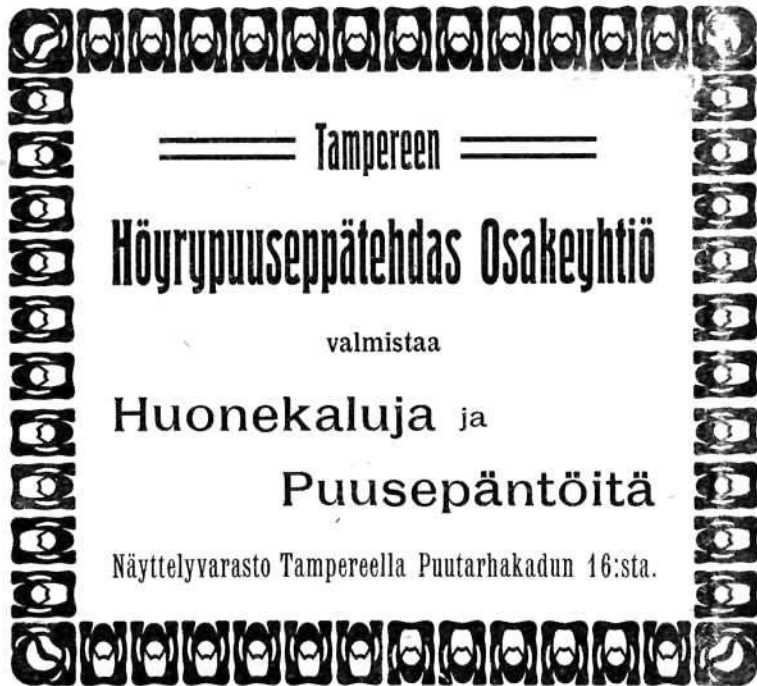
Punasia höyryputkia.

Stolt patent Höyrytuubin-puhdistajia.

Höyrypainon järjestämiseen
Höyryventtiilejä Jenkinrenkailla.

Kondensiveden poisjohtajia y. m.
Höyryarmatuureja.

== Tampereen ==
Höyrypuuseppätehdas Osakeyhtiö

valmistaa

**Huonekaluja ja
 Puusepäntöitä**

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

▣ **Tampereen** ▣
Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pingopaperia ja pahvia
Maalitarpeita ja **Värnissoja**.
Rakennustarpeita ja **Työkaluja**.
Konetarpeita ja **Öljyä**.
Rautatiekiskoja ja **┘-rautaja**.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto FREDRIKSBERGINKADUN 13-15. Puhelin 270.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.

VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori, ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusalaalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuna sekä kotinajettuna.

VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsii, vasioia ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

Lång & Leppäaho
 Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. - Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita
 Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

**SINIKOPIOITA
 RUSKEAKOPIOITA
 VALKOKOPIOITA**

VALOKUVAA
 PIIRUSTUKSIA, KONEITA,
 EX- & INTERIÖRER Y. M.

TOIMITTAA VALOKUVAUSTOITA
 AMMATTIMIEHILLE.

== **Helsingin** ==

Rakennusainekauppa Osakeyhtiö.

Itä Heikinkatu 3.
 Haaraliike Sörnäisissä Hämeenkatu 2.

✧ ✧ Rakennusaineita, Rautatavaraa, ✧ ✧
 ✧ ✧ Värejä ja Öljyjä, Talouskaluja, ✧ ✧

Pyytäkää Hintailmoituksiamme!